

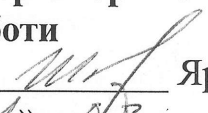
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних та прикладних наук

Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
«31» 2026 р.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	К Безпека та оборона
Спеціальність:	К9 Правоохоронна діяльність
Освітньо-професійна програма:	Правоохоронна діяльність
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	I

Івано-Франківськ
2026

РОЗРОБНИК:

кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри права
імені академіка УАН о. Івана Луцького

Андрій ГАБУДА

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри права
імені академіка УАН о. Івана Луцького
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.
В.о. завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Сергій РЕПЕЦЬКИЙ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	habuda.s.andriy@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	а. 201
Посилання на сайт	<u>Андрій Габуда</u>
Сторінка курсу в СДО	<u>https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=6488</u>

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» ґрунтується на базі науки адміністративного права та процесу, а також практики їх застосування правоохоронними органами, іншими суб'єктами, наділеними владними повноваженнями. Вона посідає чільне місце в системі професійної підготовки майбутнього правоохоронця, оскільки покликана не лише вдосконалити та поглибити знання студентів з питань застосування адміністративно-правових норм, а й виробити практичні навички у складанні відповідних процесуальних документів.

Викладання актуальних проблем адміністративного права та процесу, згідно із сучасними вимогами організації та здійснення освітнього процесу, передбачає проведення навчальних занять з обов'язковим комбінуванням пасивних, активних та інтерактивних методів навчання, впровадження дистанційних форм передавання й засвоєння знань та контролю.

З огляду на зазначене, навчальна дисципліна спрямована на формування ерудованої, різнобічно розвиненої особистості, здатної здійснювати тлумачення норм адміністративного права та процесу з метою ефективного їх застосування у правозастосовній діяльності задля досягнення цілей правового регулювання. Також, набуті в процесі навчання компетентності сприятимуть розв'язанню актуальних проблем, підвищать конкурентоспроможність молодих фахівців на ринку праці.

Програма навчальної дисципліни включає два змістових модулі: в першому модулі викладені теоретико-правові засади правозастосування адміністративно-правових норм та практичні аспекти їх реалізації, у другому – актуальні питання застосування адміністративно-правових норм в адміністративному судочинстві. Особлива увага приділяється основним напрямкам розвитку адміністративно-правової політики, змінам внесеним в адміністративно-процесуальне законодавство.

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти здатності розуміти цілісну систему теоретичних знань у сфері застосування адміністративно-правових норм; підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих фахівців із всебічним знанням особливостей практичної реалізації адміністративно-правових норм; вироблення навичок щодо застосування набутих знань при розв'язанні комплексних проблем у сфері адміністративного права та процесу на етапі професійної діяльності; закріплення усвідомлення важливості вдосконалення правозастосування адміністративно-правових норм і вироблення в подальшому наукових підходів у зазначеній сфері та власної моделі правового регулювання адміністративно-правових відносин.

Завдання дисципліни: дослідити елементарні і комплексні заходи (способи) адміністративної діяльності публічної адміністрації; вивчити адміністративно-правові моделі проваджень; вивчити концептуальні засади та проблеми правореалізації адміністративної відповідальності; виокремити особливості застосування адміністративно-правових норм під час провадження у справах про адміністративні правопорушення; розглянути актуальні питання застосування адміністративно-правових норм в адміністративному судочинстві; з'ясувати генезис контролю адміністративних судів за діяльністю публічної адміністрації.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- інструменти публічного адміністрування;
 - особливості застосування норм службового права;
 - специфіку застосування адміністративно-правових норм під час процедури електронного урядування;
 - особливості застосування адміністративно-правових норм під час процедури надання адміністративних послуг;
 - актуальні питання застосування адміністративно-правових норм під час юридичного аналізу окремих видів проступків;
 - проблемні питання провадження у справах про адміністративні правопорушення;
 - практичні проблеми розгляду і вирішення адміністративних справ.
- В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:
- самостійно оцінювати досконалість та ефективність адміністративно-правових норм і застосовувати їх під час вирішення ситуативних завдань;
 - аналітично оцінювати юридичний склад адміністративного проступку з урахуванням правотворчої, правозастосовної та правотлумачної діяльності;
 - осмислювати та аналізувати сутність засад адміністративної відповідальності, а також застосовувати їх у ході правозастосовної діяльності;
 - тлумачити принципи, як визначальні положення адміністративного судочинства, окремо виділивши офіційне з'ясування всіх обставин у справі як спеціальний принцип адміністративного судочинства;
 - визначати юрисдикцію адміністративного суду та способи судового захисту прав, свобод, інтересів особи від порушень з боку суб'єкта владних повноважень ;
 - застосовувати адміністративно-правові норми під час позовного провадження, а також на стадії перегляду судових рішень в адміністративних справах.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Правоохоронна діяльність», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» з 01 вересня 2025 року, із змінами введеними в дію 29.05.2026.

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.
ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПРН7. Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у процесі управління правоохоронним підрозділом в різних умовах обстановки, а також розробляти відповідні аналітичні та інформаційні матеріали, робити усні та письмові звіти та доповіді.
ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	ПРН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.
ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	РН9. Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, бази даних та стандартне спеціалізоване програмне забезпечення.
ЗК10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	

СК1.Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності. СК2. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків. СК3. Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення. СК5.Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності. СК9. Здатність обирати оптимальні методи й засоби забезпечення публічної безпеки і порядку. СК12. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних, спеціальної техніки, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності. СК14. Здатність здійснювати контроль та координацію забезпечення умов дотриманням дозвільної системи та адміністративного нагляду.	ПРН11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності. ПРН12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності. ПРН13. Відшуковувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.
---	---

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	Заочна форма
	лекції	30 (в годинах)	6 (в годинах)
	семінари, практичні	30 (в годинах)	6 (в годинах)
Самостійна робота		120 (в годинах)	168 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
	Управління в правоохоронних органах
	Актуальні проблеми кримінального права та процесу

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади правозастосування адміністративно-правових норм та практичні аспекти їх реалізації

Тема 1. Основоположні категорії адміністративного права (2 год.).

Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади. Суб'єкти публічного адміністрування. Відносини, що складають предмет адміністративного права. Система адміністративного права. Поняття, значення та види джерел адміністративного права.

Питання для самостійного вивчення. Публічний інтерес. Призначення адміністративного права. Відмежування адміністративного права від інших галузей права. Національні джерела адміністративного права. Міжнародні джерела адміністративного права. Юридичні акти Європейського Союзу як джерела адміністративного права в контексті правотворчої діяльності. Рішення судових органів як джерела адміністративного права. Правила вирішення конкуренції норм, закріплених у джерелах адміністративного права. (2-7, 11-13, 15, 17) (4 год.)

Тема 2. Елементарні і комплексні заходи (способи) адміністративної діяльності публічної адміністрації (2 год.).

Проблеми сучасного розуміння інструментів діяльності публічного адміністрування. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування. Індивідуальний (адміністративний) акт як основна форма публічного адміністрування. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування. Електронне урядування як ефективна комунікаційна технологія в сфері публічного управління.

Питання для самостійного вивчення. Вибір інструментів публічного адміністрування. Вимоги до нормативно-правового акта. Порядок підготовки та ухвалення нормативно-правових актів. Значення антикорупційної експертизи нормативно-правового акта. Зв'язок протиправності з фактом недотримання формальних вимог під час підготовки та видання правового акта. Процедура ухвалення (видання) індивідуальних актів. Нікчемність індивідуального акта. Юридичне значення адміністративного договору. Підстави визнання адміністративного договору нікчемним. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні. (1-7, 11-13, 22, 29, 33, 37) (4 год.)

Тема 3. Проблемні питання застосування заходів адміністративного примусу (2 год.).

Поняття адміністративного примусу та його характерні риси. Адміністративно-запобіжні заходи в діяльності публічної адміністрації. Заходи адміністративного припинення. Адміністративні стягнення. Застосування заходів адміністративного примусу в умовах воєнного стану в Україні. Особливості правового регулювання та проблеми забезпечення прав людини.

Питання для самостійного вивчення. Законодавчі акти про застосування заходів адміністративного примусу. Співвідношення термінів «адміністративний примус», «заходи впливу», «поліцейські заходи», «превентивні поліцейські заходи», «поліцейські заходи примусу». Адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Обмеження прав громадян, пов'язаних зі станом здоров'я. Заходи щодо запобігання домашньому насильству. Заходи адміністративного припинення спеціального призначення. (2-6, 11, 12, 15, 27, 49, 53) (4 год.)

Тема 4. Адміністративно-правові моделі проваджень (2 год.).

Проблематика правового регулювання здійснення адміністративних процедур. Практичні аспекти реалізації адміністративно-правових норм під час реєстраційних процедур. Застосування адміністративно-правових норм під час дозвільно-ліцензійних проваджень. Особливості право-реалізації контрольно-наглядового провадження.

Питання для самостійного вивчення. Система принципів адміністративної процедури. Зміст спеціальних принципів адміністративної процедури. Учасники адміністративного провадження. Представництво в адміністративній процедурі. Стадії адміністративної процедури. Оформлення адміністративного акта, його доведення до відома адресатів та заінтересованих осіб. Перегляд адміністративного акта. (1-7, 11-13, 15, 38, 40-44) (4 год.)

Тема 5. Спеціальні види публічної служби та їх функціональне призначення (2 год.).

Особливості спеціальної публічної служби. Військова служба. Особливості державної служби в податкових та митних органах. Дипломатична служба. Служба в правоохоронних органах. Особливості проходження спеціальної публічної служби в умовах воєнного стану в Україні. Правові обмеження, зміна повноважень та гарантії прав публічних службовців.

Питання для самостійного вивчення. Види публічної служби в Україні. Особливості мілітаризованої публічної служби. Спільні і відмінні риси служби в податкових та митних органах. Посадові особи і працівники органів державної податкової служби. Посадові особи митної служби України. Проходження служби в дипломатичних установах на основі змісту повноважень. Дипломатичні ранги. Структура Міністерства внутрішніх справ України. Співвідношення посад і класних чинів працівників прокуратури. Правоохоронна діяльність Служби безпеки України. (2, 4-7, 18, 24, 33, 34, 36) (4 год.)

Тема 6. Запобігання корупційним проявам у публічній службі (2 год.).

Актуальні проблеми запобігання та протидії корупції в органах державної влади та місцевого самоврядування. Практичні аспекти реалізації адміністративно-правових норм щодо обмежень використання службових повноважень чи свого становища. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Питання для самостійного вивчення. Набуття особою правового статусу державного службовця. Правила етичної поведінки публічних службовців. Критерії допустимості отримання публічним службовцем подарунка. Фінансовий контроль щодо публічних службовців. Декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Види декларацій. Обмеження після припинення публічної служби. Потенційний та реальний конфлікт інтересів. Самостійне врегулювання конфлікту інтересів. Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів. Принцип «мовчазного заперечення». Відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією. Підстави притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності. (1, 4-7, 18, 19, 27, 32, 43) (4 год.)

Тема 7. Концептуальні засади та проблеми застосування адміністративно-правових норм в механізмі реалізації адміністративної відповідальності (2 год.).

Адміністративна відповідальність як інститут адміністративного права. Проблеми відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. Значення юридичного складу адміністративного проступку та особливості використання конструкції складів при кваліфікації деліктів. Особливості застосування законодавства про адміністративну відповідальність в умовах воєнного стану. Проблеми кваліфікації адміністративних правопорушень та забезпечення законності.

Питання для самостійного вивчення. Поняття, ознаки та особливості адміністративної відповідальності. Принципи адміністративної відповідальності. Законодавчі основи адміністративної відповідальності. Нормативне визначення адміністративного правопорушення (проступку) та його загальноправові ознаки. Співвідношення ознак та елементів складу правопорушення. Прості та складні протиправні діяння. Види юридичних складів адміністративного правопорушення. Відмежування адміністративного правопорушення від кримінального правопорушення. Актуальні проблеми адміністративної відповідальності юридичних осіб. Заходи адміністративної відповідальності. (4-7, 11-13, 16, 27) (4 год.)

Тема 8. Проблемні аспекти адміністративної відповідальності за окремі види правопорушень (2 год.).

Особливості законодавчої конструкції адміністративних правопорушень на транспорті. Проблеми правореалізації адміністративно-правових норм щодо військових адміністративних правопорушень. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку. Практичні аспекти відмежування адміністративних проступків від кримінальних правопорушень. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, вчинені в умовах воєнного стану.

Питання для самостійного вивчення. Адміністративні правопорушення, що посягають на власність. Адміністративні правопорушення у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини. Адміністративні правопорушення в галузі охорони праці і здоров'я населення. Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки

дорожнього руху в разі їх фіксації спеціальними технічними засобами, що працюють в автоматичному режимі. (4, 7, 11, 27, 32) (4 год.)

Тема 9. Особливості застосування адміністративно-правових норм під час провадження у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

Актуальні питання правового регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення. Докази у справах про адміністративні правопорушення. Правовий статус осіб, які беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Етапи і процесуальні дії провадження у справах про адміністративні правопорушення. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Акти, що ухвалюються на окремих стадіях провадження. Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення в умовах воєнного стану. Проблеми забезпечення процесуальних прав учасників провадження.

Питання для самостійного вивчення. Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення. Звичайне та спрощене провадження в справі про адміністративний проступок. Порядок складання протоколу в справі про адміністративне правопорушення. Органи та посадові особи, уповноважені складати протокол в справі про адміністративне правопорушення. Порядок розгляду справи про адміністративний проступок. Органи та посадові особи, уповноважені розглядати справу про адміністративний проступок. Особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. Порядок оскарження й перегляду постанови в справі про адміністративний проступок. (1-7, 11-13, 27) (4 год.)

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми застосування адміністративно-правових норм в адміністративному процесі

Тема 10. Актуальні проблеми адміністративного процесу та адміністративної юрисдикції (2 год.).

Поняття та сучасні підходи до розуміння адміністративного процесу. Структура та види адміністративних проваджень. Адміністративна юрисдикція: поняття, ознаки та проблеми визначення її меж. Суб'єкти адміністративної юрисдикції.

Питання для самостійного вивчення. Співвідношення адміністративного процесу та адміністративної процедури. Співвідношення адміністративного процесу та адміністративного судочинства. Юрисдикційні та неюрисдикційні адміністративні провадження. Принцип верховенства права в адміністративному процесі. Гарантії прав особи в адміністративному процесі. (8-10, 14, 26) (2 год.)

Тема 11. Проблеми реалізації принципів адміністративного процесу та адміністративних проваджень (2 год.).

Принципи адміністративного процесу як основа забезпечення законності адміністративної діяльності. Проблеми реалізації принципів законності, обґрунтованості та пропорційності в адміністративних провадженнях. Процесуальні гарантії прав учасників адміністративних проваджень. Проблеми забезпечення ефективності та своєчасності адміністративного процесу.

Питання для самостійного вивчення. Принцип верховенства права в адміністративному процесі. Принцип законності та його реалізація в адміністративних провадженнях. Принцип пропорційності адміністративних рішень і заходів. Право особи бути вислуханою. Обґрунтованість адміністративного рішення. Розумність строків адміністративного провадження. (1, 2, 8-10, 26, 35) (4 год.)

Тема 12. Адміністративний розсуд (дискреція) у діяльності публічної адміністрації: проблеми правового регулювання та контролю (2 год.).

Поняття, ознаки та види адміністративного розсуду (дискреції). Правові межі адміністративного розсуду та критерії його правомірності. Проблеми запобігання зловживанню дискреційними повноваженнями. Механізми контролю за реалізацією адміністративного розсуду.

Питання для самостійного вивчення. Дискреційні та зв'язані адміністративні повноваження. Законність як межа адміністративного розсуду. Пропорційність під час реалізації дискреційних повноважень. Обґрунтованість адміністративного рішення. Судовий контроль за реалізацією дискреційних повноважень. Особливості адміністративного розсуду у діяльності правоохоронних органів. (1, 2, 8-10, 26) (4 год.)

Тема 13. Судовий контроль за діяльністю публічної адміністрації: сучасні проблеми та межі (2 год.).

Судовий контроль за діяльністю публічної адміністрації як гарантія законності та захисту прав особи. Межі судового контролю за рішеннями, діями та бездіяльністю суб'єктів владних повноважень. Особливості судового контролю за реалізацією дискреційних повноважень. Проблема співвідношення судового контролю та адміністративного розсуду.

Питання для самостійного вивчення. Предмет судового контролю у сфері публічного адміністрування. Критерії перевірки правомірності рішень суб'єктів владних повноважень. Перевірка судом обґрунтованості та пропорційності адміністративних рішень. Межі втручання суду у дискреційні повноваження. Способи усунення наслідків неправомірної діяльності публічної адміністрації. Особливості судового контролю за діяльністю правоохоронних органів. (1, 2, 8-10, 20, 26) (4 год.)

Тема 14. Актуальні проблеми взаємодії адміністративного права, адміністративної процедури та адміністративного судочинства (2 год.).

Співвідношення адміністративного права, адміністративної процедури та адміністративного судочинства. Адміністративний акт у механізмі реалізації адміністративно-правових норм. Проблеми адміністративного та судового оскарження рішень публічної адміністрації. Забезпечення ефективного захисту прав особи у сфері публічного адміністрування.

Питання для самостійного вивчення. Поняття та ознаки адміністративної процедури. Адміністративний акт як результат адміністративної процедури. Право особи на адміністративне оскарження. Співвідношення адміністративного та судового оскарження. Процедурні порушення та їх вплив на правомірність

адміністративного акта. Судовий контроль за дотриманням адміністративної процедури. (1, 2, 8-10, 26) (4 год.)

Тема 15. Сучасні проблеми забезпечення законності та прав людини у діяльності правоохоронних органів (2 год.).

Законність і права людини як основоположні засади діяльності правоохоронних органів. Адміністративно-правові гарантії прав і свобод людини у діяльності правоохоронних органів. Проблеми забезпечення пропорційності під час застосування правоохоронними органами владних повноважень. Механізми контролю та юридичної відповідальності за порушення прав людини у діяльності правоохоронних органів. Проблеми забезпечення законності, прав людини та пропорційності застосування владних повноважень в умовах воєнного стану.

Питання для самостійного вивчення. Принцип верховенства права у діяльності правоохоронних органів. Принцип законності та проблеми його реалізації. Пропорційність застосування заходів адміністративного примусу. Гарантії захисту особи від неправомірних рішень, дій та бездіяльності правоохоронних органів. Відомчий і судовий контроль за діяльністю правоохоронних органів. Юридична відповідальність працівників правоохоронних органів за порушення прав людини. (1-10, 11-13, 15, 18, 20, 24, 26, 33, 34, 38, 40-44). (4 год.).

Зміст семінарських занять

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади правозастосування адміністративно-правових норм та практичні аспекти їх реалізації

Тема 1. Основоположні категорії адміністративного права (2 год.).

1. Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади.
2. Суб'єкти публічного адміністрування.
3. Відносини, що складають предмет адміністративного права.
4. Система адміністративного права.
5. Поняття, значення та види джерел адміністративного права.

Тема 2. Елементарні і комплексні заходи (способи) адміністративної діяльності публічної адміністрації. (2 год.).

1. Розуміння інструментів публічного адміністрування.
2. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування.
3. Індивідуальний (адміністративний) акт як інструмент публічного адміністрування.
4. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування.
5. Використання електронного врядування у публічному адмініструванні.

Тема 3. Проблемні питання застосування заходів адміністративного примусу. (2 год.).

1. Поняття адміністративного примусу та його характерні риси.
2. Адміністративно-запобіжні заходи в діяльності публічної адміністрації.

3. Застосування адміністративно-правових норм, які регламентують заходи адміністративного припинення.
4. Реалізація адміністративно-правових норм у ході накладення адміністративних стягнень.
5. Застосування заходів адміністративного примусу в умовах воєнного стану в Україні.
6. Особливості правового регулювання та проблеми забезпечення прав людини.

Практичне завдання (II частина заняття):

Ознайомтеся з положеннями:

- 1) Кодексу України про адміністративні правопорушення (зокрема ст. 260–263);
- 2) Закону України «Про Національну поліцію» (норми про повноваження поліцейських та затримання).
- 3) Закону України «Про Державну прикордонну службу України» (норми про повноваження прикордонників та затримання).
- 4) Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (в частині затримання та примусового видворення іноземців, які незаконно перебувають на території України).

Зверніться до Єдиного державного реєстру судових рішень та знайдіть приклад судової справи щодо адміністративного правопорушення, у якій застосовувалося затримання (наприклад, у випадку вчинення дрібного хуліганства, домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису, порушення порядку організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, при поширюванні неправдивих чуток, вчиненні злісної непокори законному розпорядженню чи вимозі поліцейського).

На основі знайденого судового рішення складіть проект протоколу про адміністративне затримання.

Тема 4. Адміністративно-правові моделі проваджень (2 год.).

1. Поняття адміністративної процедури та її види.
2. Застосування адміністративно-правових норм під час реєстраційних процедур.
3. Практичні аспекти реалізації адміністративно-правових норм у дозвільно-ліцензійних процедурах.
4. Особливості право-реалізації контрольно-наглядового провадження.
5. Практичні аспекти реалізації адміністративно-правових норм у процедурах за заявою особи.

Тема 5. Спеціальні види публічної служби та їх функціональне призначення (2 год.).

1. Особливості спеціальної публічної служби.
2. Військова служба.
3. Особливості державної служби в податкових та митних органах.
4. Дипломатична служба.
5. Служба в правоохоронних органах.

6. Особливості проходження спеціальної публічної служби в умовах воєнного стану в Україні.

7. Правові обмеження, зміна повноважень та гарантії прав публічних службовців.

Тема 6. Запобігання корупційним проявам у публічній службі (2 год.).

1. Правові обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.

2. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.

3. Обмеження щодо одержання подарунків.

4. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними.

5. Нормативно-правові способи запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Тема 7. Концептуальні засади та проблеми застосування адміністративно-правових норм в механізмі реалізації адміністративної відповідальності (2 год.).

1. Адміністративна відповідальність як інститут адміністративного права.

2. Проблеми відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності.

3. Склад адміністративного проступку: поняття, структура та його значення для правозастосовної практики.

4. Особливості застосування законодавчої конструкції складів адміністративних правопорушень при кваліфікації деліктів.

5. Особливості застосування законодавства про адміністративну відповідальність в умовах воєнного стану. Проблеми кваліфікації адміністративних правопорушень та забезпечення законності.

Тема 8. Проблемні аспекти адміністративної відповідальності за окремі види правопорушень (2 год.).

Питання для обговорення (1 частина заняття):

1. Особливості складів правопорушень у сфері безпеки руху та експлуатації транспорту.

2. Особливості складів військових правопорушень.

3. Особливості складів правопорушень пов'язаних з корупцією.

4. Практичні аспекти застосування адміністративно-правових норм у питаннях відповідальності за невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей.

5. Юридична характеристика завідомо неправдивого виклику спеціальних служб та його адміністративно-правова оцінка. Відмежування від суміжних правопорушень.

Практичні завдання (2 частина заняття):

Задача 1.

Працівники поліції зупинили автомобіль, водій якого рухався населеним пунктом із перевищенням установленної швидкості. Під час перевірки документів

поліцейські встановили, що водій напередодні був позбавлений права керування транспортними засобами за керування транспортним засобом у стані сп'яніння. Водій пояснив, що рішення суду про позбавлення його права керування ще не виконане, а тому він вважає себе таким, що має право керувати автомобілем.

Завдання:

1. Визначте, які адміністративні правопорушення вчинені водієм.
2. Охарактеризуйте об'єкт, суб'єкт, об'єктивну та суб'єктивну сторони відповідних складів правопорушень.
3. Чи має значення для кваліфікації той факт, що водій фактично продовжував керувати транспортним засобом після позбавлення права керування?
4. Визначте, чи можлива сукупність адміністративних правопорушень у цій ситуації.

Задача 2.

Військовослужбовець, який відповідно до законодавства є суб'єктом відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, під час проходження служби отримав від представника приватного підприємства подарунок. Представник підприємства пояснив, що подарунок передано «на знак подяки» за сприяння у вирішенні питання, яке стосувалося діяльності підприємства. Військовослужбовець подарунок прийняв, однак стверджує, що жодних службових рішень на користь підприємства ним не приймалося.

Через декілька днів цей самий військовослужбовець без дозволу командира залишив місце служби та не з'являвся протягом встановленого часу.

Завдання:

1. Чи містять наведені обставини ознаки правопорушення, пов'язаного з корупцією?
2. Чи має значення для кваліфікації факт прийняття подарунка за відсутності фактичного прийняття службового рішення на користь дарувальника?
3. Чи містять дії військовослужбовця ознаки військового адміністративного правопорушення?
4. Чи можлива відповідальність за сукупністю правопорушень? Визначте критерії розмежування відповідних складів.

Тема 9. Особливості застосування адміністративно-правових норм під час провадження у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

1. Основні положення проваджень у справах про адміністративні правопорушення на шляху реформування законодавства про адміністративну відповідальність.

2. Правовий статус осіб, які беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення.

3. Актуальні питання застосування норм про обставини, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення

4. Докази у справах про адміністративні правопорушення.

5. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

6. Розгляд справ про адміністративне правопорушення.

7. Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення в умовах воєнного стану. Проблеми забезпечення процесуальних прав учасників провадження.

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми застосування адміністративно-правових норм в адміністративному процесі

Тема 10. Актуальні проблеми адміністративного процесу та адміністративної юрисдикції (2 год.).

1. Поняття та сучасні підходи до розуміння адміністративного процесу.
2. Структура та види адміністративних проваджень.
3. Адміністративна юрисдикція: поняття, ознаки та проблеми визначення її меж.
4. Суб'єкти адміністративної юрисдикції.

Тема 11. Проблеми реалізації принципів адміністративного процесу та адміністративних проваджень (2 год.).

1. Принципи адміністративного процесу як основа забезпечення законності адміністративної діяльності.
2. Проблеми реалізації принципів законності, обґрунтованості та пропорційності в адміністративних провадженнях.
3. Процесуальні гарантії прав учасників адміністративних проваджень.
4. Проблеми забезпечення ефективності та своєчасності адміністративного процесу.

Тема 12. Адміністративний розсуд (дискреція) у діяльності публічної адміністрації: проблеми правового регулювання та контролю (2 год.).

1. Поняття, ознаки та види адміністративного розсуду (дискреції).
2. Правові межі адміністративного розсуду та критерії його правомірності.
3. Проблеми запобігання зловживанню дискреційними повноваженнями.
4. Механізми контролю за реалізацією адміністративного розсуду.

Тема 13. Судовий контроль за діяльністю публічної адміністрації: сучасні проблеми та межі (2 год.).

Питання для обговорення (1 частина заняття):

1. Судовий контроль за діяльністю публічної адміністрації як гарантія законності та захисту прав особи.
2. Межі судового контролю за рішеннями, діями та бездіяльністю суб'єктів владних повноважень.
3. Особливості судового контролю за реалізацією дискреційних повноважень.
4. Проблема співвідношення судового контролю та адміністративного розсуду.

Практичні завдання (2 частина заняття)

Завдання 1. Межі судового контролю за дискреційними повноваженнями

Громадянин звернувся до уповноваженого підрозділу Національної поліції із заявою про видачу дозволу на придбання та зберігання вогнепальної зброї. Заявник подав усі передбачені законодавством документи та відповідав установленим формальним вимогам.

За результатами розгляду заяви уповноважений підрозділ поліції відмовив у видачі дозволу. У рішенні зазначено: *«З урахуванням наявної інформації та з метою забезпечення громадської безпеки вважаємо недоцільним надання заявнику відповідного дозволу»*. Конкретних обставин, які свідчили б про наявність передбачених законом підстав для відмови, у рішенні не наведено.

Заявник звернувся до адміністративного суду, вимагаючи визнати рішення протиправним та зобов'язати уповноважений підрозділ поліції видати дозвіл.

Дайте відповіді на запитання:

1. Чи є повноваження уповноваженого підрозділу поліції щодо видачі дозволу дискреційним?
2. Які саме обставини має перевірити суд під час здійснення контролю за таким рішенням?
3. Чи може суд оцінювати доцільність відмови та підміняти собою уповноважений орган?
4. Який спосіб судового захисту є належним у цій ситуації?

Завдання 2. Судовий контроль чи втручання у дискрецію?

Працівник правоохоронного органу звернувся до керівника із заявою про дострокове присвоєння чергового спеціального звання. Закон передбачає можливість такого присвоєння за наявності визначених умов, однак остаточне рішення віднесено до повноважень керівника органу.

Керівник відмовив у задоволенні заяви, зазначивши: *«Заявник відповідає встановленим вимогам, однак з урахуванням результатів службової діяльності та потреб служби вважаю недоцільним дострокове присвоєння спеціального звання»*.

Працівник звернувся до суду, вимагаючи визнати рішення протиправним та зобов'язати керівника присвоїти йому відповідне спеціальне звання, посилаючись на те, що він відповідає всім установленим законом вимогам.

Дайте відповіді на запитання:

1. Чи свідчить наявність у керівника права оцінювати «доцільність» рішення про існування дискреційних повноважень?
2. Чи достатньо наведеної мотивації для визнання рішення правомірним?
3. Чи вправі суд зобов'язати керівника прийняти конкретне рішення, якщо закон залишає йому можливість вибору?
4. Який спосіб судового захисту в цій ситуації найбільше відповідав би межам судового контролю?

Тема 14. Актуальні проблеми взаємодії адміністративного права, адміністративної процедури та адміністративного судочинства (2 год.).

1. Співвідношення адміністративного права, адміністративної процедури та адміністративного судочинства.
2. Адміністративний акт у механізмі реалізації адміністративно-правових норм.

3. Проблеми адміністративного та судового оскарження рішень публічної адміністрації.

4. Забезпечення ефективного захисту прав особи у сфері публічного адміністрування.

Тема 15. Сучасні проблеми забезпечення законності та прав людини у діяльності правоохоронних органів (2 год.).

1. Законність і права людини як основоположні засади діяльності правоохоронних органів.

2. Адміністративно-правові гарантії прав і свобод людини у діяльності правоохоронних органів.

3. Проблеми забезпечення пропорційності під час застосування правоохоронними органами владних повноважень.

4. Механізми контролю та юридичної відповідальності за порушення прав людини у діяльності правоохоронних органів.

5. Особливості діяльності правоохоронних органів в умовах воєнного стану. Проблеми забезпечення законності, прав людини та пропорційності застосування владних повноважень.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	120	168
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	8	10
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	24	26
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	28	30
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	60	102

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю:

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Політика використання штучного інтелекту” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#). “Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» здобувачі використовують ШІ:

- для пошуку, систематизації та узагальнення навчальної і наукової інформації;
- аналізу нормативно-правових актів та судової практики;
- формулювання ідей та підготовки планів аналітичних, практичних і дослідницьких завдань;
- моделювання правових ситуацій та пошуку можливих варіантів їх вирішення;
- перевірки логічності й аргументованості власних правових позицій.

Результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичній перевірці здобувачем на відповідність чинному законодавству, судовій практиці та науковим джерелам. Використання ШІ не замінює самостійного опрацювання навчального матеріалу, юридичного аналізу та формування здобувачем власних висновків.

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#). Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» студентам надається можливість перезарахування неформальної освіти. Так, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Теми, які можуть бути перезараховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн- курсів	Посилання на курс
Тема 1. Основоположні категорії адміністративного права	Громадський контроль за владою Людина та держава. Правила гри.	https://vumonline.ua/course/public-control-over-power/ https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra+LAW101+law101/about
Тема 6. Запобігання корупційним проявам у публічній службі	Зрозуміло про конфлікт інтересів Боротьба з корупцією в державних закупівлях	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NAZK+COI_SIMPLE+2021_T3 https://vumonline.ua/course/corruption-fighting-in-public-procurement/

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів навчання, спрямованих на формування у здобувачів вищої освіти здатності аналізувати актуальні проблеми адміністративного права та процесу, критично оцінювати положення законодавства і практику його застосування, самостійно формулювати правові позиції та обґрунтовувати шляхи вирішення проблемних правових ситуацій. Використовуються словесні та наочні методи навчання, проблемний виклад матеріалу, дискусія, аналіз правових ситуацій і практичних кейсів, вирішення юридичних задач, робота з нормативно-правовими актами та судовою практикою, а також самостійна робота здобувачів.

Результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.	- проблемне навчання; - навчальна дискусія; - аналіз і обговорення практичних ситуацій; - презентація результатів самостійної роботи; - публічний виступ та захист власної позиції;	- оцінювання участі в дискусіях; - оцінювання публічного виступу та презентації; - оцінювання аргументованості та логічності висловлених суджень; - оцінювання відповідей на практичних заняттях; - усне опитування;
ПРН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.	- проблемно-пошукове навчання; - аналіз практичних ситуацій та правозастосовної практики; - кейс-метод; - дискусія та обговорення альтернативних рішень; - самостійний пошук і обґрунтування нових рішень;	- оцінювання вирішення практичних завдань та кейсів; - оцінювання обґрунтованості запропонованих рішень; - оцінювання здатності враховувати правові, соціальні, економічні та етичні аспекти; - оцінювання результатів самостійної роботи; - усне опитування;
ПРН7. Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у процесі управління правоохоронним підрозділом в різних умовах обстановки, а також розробляти відповідні аналітичні та інформаційні матеріали, робити усні та письмові звіти та доповіді.	- проблемно-пошукове навчання; - аналіз управлінських ситуацій у діяльності правоохоронних підрозділів; - кейс-метод; - аналіз та узагальнення практичних результатів діяльності; - підготовка аналітичних та інформаційних матеріалів; - презентація та публічний захист результатів роботи;	- оцінювання аналітичних та інформаційних матеріалів; - оцінювання вирішення управлінських кейсів; - оцінювання обґрунтованості управлінських рішень та пропозицій; - оцінювання усних і письмових звітів та доповідей; - оцінювання якості та самостійності виконання практичних завдань;

ПРН9. Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, бази даних та стандартне спеціалізоване програмне забезпечення.	– практичне навчання із використанням електронних правових баз даних та інформаційно-пошукових систем; – аналіз нормативно-правових актів і судової практики з використанням сучасних інформаційних технологій; – виконання індивідуальних і практичних завдань із використанням спеціалізованого програмного забезпечення; – самостійна робота з електронними інформаційними ресурсами.	– усне опитування; – оцінювання виконання практичних завдань із використанням інформаційних технологій та правових баз даних; – оцінювання результатів аналізу нормативно-правових актів і судової практики; – оцінювання індивідуальних завдань;
ПРН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.	- проблемно-пошукове навчання; - аналіз практичних ситуацій у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку; - аналіз законодавства та правозастосовної практики; - кейс-метод; - моделювання професійних ситуацій; - дискусія щодо способів забезпечення законності та захисту прав і свобод;	- оцінювання вирішення практичних кейсів; - оцінювання аналізу законодавства та правозастосовної практики; - оцінювання обґрунтованості запропонованих способів і засобів забезпечення законності та правопорядку; - оцінювання здатності визначати ефективні способи захисту прав та інтересів особи, суспільства і держави; - оцінювання самостійності та аргументованості прийнятих рішень;
ПРН11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.	- проблемно-пошукове навчання; - аналіз та тлумачення нормативно-правових актів; - аналіз правозастосовної та судової практики; - вирішення практичних правових ситуацій; - кейс-метод; - самостійна розробка правових документів та обґрунтування способів застосування норм матеріального і процесуального права;	- оцінювання вирішення практичних правових завдань та кейсів; - оцінювання правильності та обґрунтованості застосування нормативно-правових актів; - оцінювання підготовлених правових документів; - оцінювання аналізу правозастосовної та судової практики; - оцінювання аргументованості правових висновків та пропозицій;
ПРН12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.	- проблемно-пошукове навчання; - аналіз та тлумачення нормативно-правових актів; - аналіз правозастосовної та	- оцінювання вирішення практичних правових завдань та кейсів; - оцінювання підготовлених юридичних висновків;

	судової практики; - вирішення практичних правових ситуацій; - кейс-метод; - моделювання ситуацій надання юридичних консультацій та підготовки правових висновків;	- оцінювання якості та обґрунтованості юридичних консультацій; - оцінювання правильності застосування законодавства та судової практики; - оцінювання аргументованості та професійності правових висновків;
ПРН13. Відшукувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.	- пошуково-дослідницький метод; - робота з науковою літературою та нормативно-правовими джерелами; - пошук і аналіз інформації в електронних базах даних; - аналіз та порівняння наукових підходів і правозастосовної практики; - самостійна робота з інформаційними джерелами.	- оцінювання результатів інформаційного пошуку; - оцінювання аналітичних завдань; - оцінювання здатності критично аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію; - оцінювання самостійної роботи з науковими та інформаційними джерелами; - оцінювання обґрунтованості сформульованих висновків.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» необхідно:

- 1) персональні комп'ютери, ноутбуки та/або мобільні пристрої з доступом до мережі Інтернет;
- 2) мультимедійне обладнання або інтерактивна панель для демонстрації навчального матеріалу;
- 3) доступ до офіційного вебпорталу парламенту України та інформаційно-пошукової системи «Законодавство України», Єдиного державного реєстру судових рішень, офіційного вебсайту Верховного Суду та бази його правових позицій;
- 4) навчальні макети матеріалів справ про адміністративні правопорушення для моделювання процесуальних дій та відпрацювання навичок оформлення процесуальних документів;
- 5) доступ до електронних бібліотечних та науково-інформаційних ресурсів;
- 6) програмне забезпечення для роботи з текстовими документами, презентаціями, таблицями та іншими цифровими матеріалами;
- 7) доступ до офіційних статистичних та інформаційно-аналітичних ресурсів Офісу Генерального прокурора України, Національної поліції України, НАЗК, Державної служби статистики України, Національного агентства України з питань державної служби, Верховного Суду та Єдиний державний вебпортал відкритих даних України;

- 8) цифрові інструменти та сервіси штучного інтелекту для пошуку, систематизації, аналізу й опрацювання навчальної інформації;
- 9) інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України».

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Загальні критерії оцінювання (аудиторні заняття):

«незадовільно»	здобувач знає окремі фрагменти матеріалу дисципліни, зокрема поодинокі статті Конституції України, КАС України, КУпАП, спеціальних законів; не орієнтується у проблематиці адміністративного права та процесу; володіє матеріалом на рівні початкового засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку з проблем застосування адміністративного права та процесу на елементарному рівні; не здатен скласти чи відтворити адміністративно-процесуальний документ; відповіді уривчасті, без логіки та аргументів.
«задовільно»	здобувач знає основні норми КУпАП, КАС України, загальні положення адміністративного права, але на репродуктивному рівні; програмним матеріалом володіє на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; з допомогою викладача складає прості адміністративні документи (заява, пояснення, протокол); проводить елементарний аналіз судової практики, але допускає суттєві помилки.

«добре»	здобувач володіє матеріалом на рівні вільного відтворення, знає ключові норми та проблеми адміністративного права і процесу; здатен аналізувати окремі рішення органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення, а також рішення адміністративних судів у справах про публічно-правові спори; самостійно складає процесуальні документи з незначними неточностями; уміє застосовувати норми адміністративного права та процесу у стандартних ситуаціях; аргументує позицію, наводить практику застосування адміністративного права та процесу з проблемних питань; моделює окремі власні приклади на підтвердження викладених доводів.
«відмінно»	здобувач виявляє високий рівень творчих і аналітичних здібностей у дослідженні актуальних проблем адміністративного права та процесу, зокрема щодо застосування заходів адміністративного примусу, адміністративної відповідальності та здійснення адміністративних проваджень, реалізації адміністративного розсуду (дискреції), забезпечення законності та прав людини у діяльності публічної адміністрації і правоохоронних органів, а також здійснення судового контролю за діяльністю суб'єктів владних повноважень; без допомоги викладача знаходить та критично опрацьовує джерела інформації (законодавство, адміністративну та судову практику, наукові праці), самостійно використовує їх відповідно до поставлених завдань; вільно висловлює власні думки, самостійно аналізує та оцінює проблемні правові ситуації, практичні кейси й ситуаційні завдання, аргументовано визначає правові способи їх вирішення; вільно орієнтується в сучасних проблемах адміністративного права та процесу, знає та вміє аналізувати актуальну практику Верховного Суду і ЄСПЛ; самостійно готує проекти адміністративних актів, процесуальних та інших юридичних документів відповідно до встановлених вимог; демонструє сформовані дослідницькі навички, у тому числі здатність працювати з нормативними джерелами, судовими реєстрами та науковою літературою, здійснювати правовий аналіз і формулювати обґрунтовані власні висновки щодо актуальних проблем адміністративного права та процесу.

Поточне оцінювання передбачає: аудиторне опитування; виконання практичних завдань на основі матеріалів адміністративної та судової практики; виконання та оцінювання завдань, визначених для самостійної роботи.

Критерії оцінювання практичних завдань: правильність встановлення та юридичної оцінки фактичних обставин практичної ситуації; правильність визначення та застосування норм адміністративного права і процесу; здатність використовувати правові позиції судів для вирішення практичної ситуації; повнота та правильність вирішення завдання; логічність, послідовність і обґрунтованість правових висновків; здатність виявляти проблеми правозастосування, визначати можливі варіанти їх вирішення та обґрунтовувати найбільш доцільний варіант; рівень самостійності та аргументованості відповіді.

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль: екзамен тестовій формі відповідно до Положення про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти в Університеті Короля Данила. Тестові завдання включають три рівні складності та спрямовані на перевірку рівня досягнення результатів навчання з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу».

За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно зі **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-

Не зараховано	0 – 59	-
---------------	--------	---

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Адміністративне судочинство : навчально-науковий посібник / Діхтієвський П. В., Задирака Н. Ю., Пасенюк О. М., Герасименко Є.С., Сусак М. С. та інш.; за заг. ред. Діхтієвського П. В. Київ: Дакор, 2026. 480 с.
2. Адміністративне право та адміністративний процес : повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, А. Берлач та ін. ; за заг. ред. В. Галуцька, В. Феліка. 5-те вид. Одеса : Юридика, 2025. 700 с.
3. Адміністративно-судове процесуальне право України : підручник / [Д. В. Лученко, Ю. В. Георгієвський, М. І. Белікова та ін.] ; за заг. ред. проф. Д. В. Лученка. – Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2024. 696 с.
4. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції : навчальний посібник / кол. авторів; за заг. ред. Ю. С. Назара. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 396 с.
5. Адміністративне процесуальне право та сучасне адміністративне е-судочинство : навч. посібник / уклад. В. В. Волік. Київ : МДУ, 2024. 135 с.
6. Адміністративно-правова реформа в Україні, за заг. ред. С. В. Петкова. Київ: КНТ, 2022. 180 с.
7. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб / О. І. Остапенко та ін., вид. 2-е, доп. Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
8. Адміністративне право: підручник / за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 390 с.
9. Адміністративний процес України: теорія, практика: підручник / М.І.Смокович, В.М. Бевзенко. Київ: Дакор, 2022. 1256 с.
10. Адміністративний процес : навч. посіб. / О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк, С. М. Гусаров та ін. ; за заг. ред. О. Ю. Салманової, А. Т. Комзюка. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС. 2022. 412с.
11. Кісіль З. Р., Швець Д.В., Кобко Є.В. Адміністративне право : навч. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 934 с.
12. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, І. М. Балакарева, М. І. Белікова та ін. ; за заг. ред. В. М. Гаращука, Р. В. Шаповала]. – Вид. 7-ме, допов. та перероб. З опорою на законодавство станом на 1 трав. 2023 р. Харків : Право, 2023. 238 с.
13. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / В. Галуцько та ін. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.
14. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. ст. 141 (з наступ. змін. та допов.).

15. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35–36, 37. Ст. 446 (з наступ. змін. та допов.).
16. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. № 51. Ст. 1122 (з наступ. змін. та допов.).
17. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 34–35. Ст. 458 (з наступ. змін. та допов.).
18. Порядок здійснення заходів, пов'язаних з утворенням, реорганізацією або ліквідацією міністерств, інших центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2011 № 1074 . Офіц. вісн. України. 2011. № 82. Ст. 8.
19. Правила підготовки проектів нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 6 вересня 2005 р. № 870. Офіційний вісник України. 2005 р. № 36. Ст. 45.
20. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. №5076-VI. Відомості Верховної Ради. 2013. №27. Ст. 282 (з наступ. змін. та допов.).
21. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012. Офіційний вісник України. 2012. №76. Ст. 44 (з наступ. змін. та допов.).
22. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. Офіц. вісн. України. 2016. № 3. Ст. 149 (з наступ. змін. та допов.).
23. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. №2939-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. №32. Ст. 314 (з наступ. змін. та допов.).
24. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. Офіц. вісн. України. 2014. № 49. Ст. 2056 (з наступ. змін. та допов.).
25. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. №393/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256 (з наступ. змін. та допов.).
26. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. №2657-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. №48. Ст. 650 (з наступ. змін. та допов.).
27. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. Відомості Верховної Ради. 2014. № 13. Ст. 222 (з наступ. змін. та допов.).
28. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. Відом. Верхов. Ради України. 1997. № 25. Ст. 1190 (з наступ. змін. та допов.).
29. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. Відом. Верхов. Ради України. 1999. № 18. Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).
30. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. Відом. Верхов. Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379 (з наступ. змін. та допов.).
31. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. Офіційний вісник України. 2007 р. № 44. ст. 12 (з наступ. змін. та допов.).
32. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р. Відом. Верхов. Ради України. 2000. № 40. Ст. 338 (з наступ. змін. та допов.).

Додаткова література

33. Андрійко О. Ф. Нагребельний В. П. Адміністративно-правова доктрина і сучасне адміністративне законодавство. Альманах права. 2020. Вип. 11. С. 22-27.
34. Битяк Ю. П. Адміністративна відповідальність та адміністративне правопорушення. Проблеми законності. 2020. Вип. 151. С. 87-100.
35. Габуда А.С., Мельникович М.С. Функціонування адміністративно-правових норм у період воєнного стану: український контекст. Наше право. 2025. № 4. С. 46-51.
36. Габуда А. Юрисдикція адміністративного суду у сферах змішаних правовідносин. Art of Justice. Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2026. Вип. 1 (33). С. 100-110.
37. Габуда А. С., Мельникович М.С. Експерт в адміністративному судочинстві України: процесуальний статус та форми залучення. Право і суспільство. 2025. № 2. С. 219-225.
38. Габуда А. С., Мельникович М.С. Невиконання рішень адміністративних судів: причини та шляхи подолання. Наукові перспективи. 2025. № 3 (57). С. 987-996.
39. Габуда А. Адміністративно-правові аспекти використання відеореєстраторів: гарантії захисту чи загрози правопорядку. Art of Justice. Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2025. Вип. 1(32). С. 47-56.
40. Габуда А.С., Мельникович М.С. Парадигмальна трансформація адміністративної відповідальності в Україні. Адміністративне право і процес. 2026. № 1. С. 5-17.
41. Габуда А.С. Європейська демократизація та ефективність адміністративних процедур в Україні. Європейська демократія: правовий вимір: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 24 квітня 2026 р.). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. С. 248-251.
42. Габуда А.С. Зловживання дискрецією в умовах децентралізації у сфері адміністративної відповідальності. Децентралізація в Україні: здобутки, проблеми, виклики, перспективи : матеріали науково-практичного семінару (17 квіт. 2026 р.). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2026. С. 46-49.
43. Габуда А. С., Філіпчук В. Я. Особиста безпека поліцейського як об'єкт адміністративно-правового захисту. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 16 бер. 2026 р.) до 60-річчя ДДУВС; у 2-х ч. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2026. Ч. II. С. 512-513.
44. Габуда А.С. Правова основа та міжвідомча реалізація адміністративної відповідальності в Україні. Освітня та наукова спадщина акад. о. Івана Луцького (наукові читання) : зб. матеріалів. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2026. С. 46-51.
45. Габуда А.С. Адміністративна преюдиція в кримінальному праві України. Теоретичні та практичні проблеми розвитку кримінального права і процесу : матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (м. Івано-Франківськ, 12 груд. 2025 р.). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2025. С. 28-31.
46. Габуда А. Застосування адміністративного примусу під час воєнного стану. Правоохоронна діяльність в умовах воєнного стану: матеріали Всеукраїнського

науково-практичного семінару (м. Івано-Франківськ, 21 жовтня 2025 р.) – Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2025. С. 40-43.

47. Габуда А. С., Репецький С. П. Правовий статус водіїв легкого персонального електротранспорту. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право. Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2024. Вип. 18 (30). С. 72-79.

48. Габуда А., Данченко К. Розмежування понять «подарунок» та «неправомірна вигода» в адміністративному та кримінальному праві. Теорія і практика правознавства. 2022. № 21. С. 36-49.

49. Габуда А.С., Огерук І.С. Законотворча еквілібристика з е-декларуванням в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2023. Том 34 (73) № 5. С. 19-24.

50. Габуда А., Себунчак Ю. Проблеми реалізації принципу добросовісності і розсудливості. Приватно-правові та публічно-правові відносини: модернізація розвитку в умовах воєнного стану: збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 18 жовтня 2024 року). Кропивницький: ДонДУВС, 2024. С. 356-358.

51. Габуда А.С., Проць Д.І. Законність і справедливість на терезах сучасного вітчизняного адміністративного судочинства. Теоретичні та практичні проблеми розвитку кримінального права і процесу : матеріали XIII Всеукраїнського науково-практичного семінару (м. Івано-Франківськ, 2 листопада 2024 рік). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2024. С. 3-5.

52. Боровик, А. В., Шевчук, В. С. Функціональні основи діяльності адвоката в адміністративному судочинстві : монографія. Одеса : Юридика, 2024. 176 с.

53. Грінь А. А. Дискреційні повноваження органів виконавчої влади України та їх реалізація : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 20 с.

54. Боровик, А. В., Вархов, А. Г., Деревянко, Н. З. Адміністративно-правовий механізм взаємодії суб'єктів сектору безпеки й оборони щодо забезпечення національної безпеки: питання теорії та практики : монографія. Одеса : Юридика, 2024. 186 с.

55. Маліков С. К. Адміністративно-правові засади здійснення контролю та нагляду у сфері містобудівної діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2019. 20 с.

56. Мельник Р.С. Джерела адміністративного права: сучасний погляд на сталі конструкції. Право України 2019. № 5. С. 46-62.

57. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» О. А. Банчук, О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк (наук. ред.) та ін. Київ: Ваіте, 2018. С. 167–228.

58. Петренко П. Д. Теоретико-правові проблеми організації діяльності органів виконавчої влади в Україні в контексті європейського досвіду : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 39 с.

59. Положення про Міністерство юстиції України: постанова Кабінету Міністрів України 02.07.2014 № 228. Офіційний вісник України. 2014. № 54. Ст. 88.

60. Похиленко І. С. Способи судового захисту суб'єктів господарювання. Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». 2020. №1. С. 162-167.
61. Рой О. В. Правові акти суб'єктів владних повноважень як предмет публічно-правового спору: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 20 с.
62. Самбор М. А. Адміністративне затримання: відповідність норм КУпАП суспільним потребам та сучасному стану дотримання прав і свобод людини. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2020. № 2. С. 198-210.

Електронні інформаційні ресурси

63. Методика розроблення уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю): постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 342. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 28.08.2026).
64. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 28.08.2026).
65. Податковий кодекс України Закон України від 2 грудня 2010 року. URL: № 2755-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 28.08.2026).
66. Положення про Державну податкову службу України : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п> (дата звернення: 28.08.2026).
67. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 28.08.2026).
68. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> (дата звернення: 28.08.2026).
69. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17> (дата звернення: 28.08.2026).
70. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19> (дата звернення: 28.08.2026).
71. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення: 28.08.2026).
72. Про дорожній рух : Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12> (дата звернення: 28.08.2026).
73. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (дата звернення: 28.08.2026).
74. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 06.09.2022 № 2573-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text> (дата звернення: 28.08.2026).
75. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19> (дата звернення: 28.08.2026).